

МІНСОЦПОЛІТИКИ ПРОПОНУЄ ПЕРЕОБЧИСЛИТИ ІНДЕКСАЦІЮ ЗА МИНУЛІ РОКИ!

(коментардо листа Мінсоцполітики від 28.04.2016 р. № 201/10/137-16)

Щоразу, читаючи такі роз'яснення, не припиняєш дивуватися, чи пам'ятають їх автори про основний законодавчий документ — Конституцію України. Адже саме в її ст. 58 *прописано*, що закони й інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи.

Так ось виходить, що Конституція для Мінсоцполітики — не указ. Так, спеціалісти міністерства в коментованому листі роз'яснюють, що, **починаючи з грудня 2015 року, індексацію зарплати працівників не потрібно проводити індивідуально**. На підставі цього Мінсоцполітики пропонує переглянути базовий місяць і суми індексації працівників залежно від місяця прийняття їх на роботу (за умови, якщо їх посадові оклади відтоді не підвищували).

Наведемо *приклад* з коментованого листа.

Приклад 1. Працівник працює з лютого 2014 року, останнє підвищення окладу за посадою було у квітні 2012 року (підвищень постійного характеру з місяця прийняття на роботу не було).

До грудня 2015 року ІСЦ для новоприйнятих працівників, відповідно до чинної редакції абз. 1 п. 101 Порядку проведення індексації грошових доходів населення, затвердженого постановою КМУ від 17.07.2003 р. № 1078 (*далі* — Порядок № 1078), обчислювали з місяця прийняття на роботу. Тому такому працівнику мали нарахувати індексацію:

- у грудні 2015 року в сумі 1027,99 грн (*1378 грн x 74,6%*);
- із січня по квітень 2016 року — 1063,82 грн (*1378 грн x 77,2%*);
- у травні 2016 року — 1119,40 грн (*1450 грн x 77,2%*);
- із червня по жовтень 2016 року — 1268,75 грн (*1450 грн x 87,5%*).

Адже підстав переглядати індексацію немає, якщо не було підвищення тарифної ставки (окладу) за посадою. Зауважимо, що наведені суми індексації будуть лише в разі, якщо з місяця прийняття на роботу не було підвищень постійного характеру. Якщо ж такі підвищення були, то суми індексації будуть меншими.

На думку Мінсоцполітики, для такого працівника з грудня 2015 року ІСЦ слід обчислювати наростаючим підсумком з травня 2012 року (тобто з місяця, наступного після місяця підвищення тарифної ставки (окладу) за посадою. Тож працівнику пропонують нараховувати індексацію (при базовому місяці — квітень 2012 року):

- у грудні 2015 року в сумі 1022,48 грн (*1378 грн x 74,2%*);
- із січня по квітень 2016 року — 1059,68 грн (*1378 грн x 76,9%*);
- у травні 2016 року — 1115,05 грн (*1450 грн x 76,9%*);
- із червня по жовтень 2016 року — 1262,95 грн (*1450 грн x 87,1%*).

Але законодавчих підстав для такого підходу немає.

Приклад 2. Працівник працює з грудня 2013 року, останнє підвищення окладу за посадою було у вересні 2015 року (скажімо, оклад підвищено з 5300 грн до 6000 грн).

Якщо було підвищення посадового окладу у вересні 2015 року, то цей місяць став базовим, і тоді Мінсоцполітики вже не вбачає підстав переглядати індексацію залежно від місяця прийняття на роботу.

Для працівника, якого прийняли на роботу в грудні 2013 року, ІСЦ почали обчислювати із цього місяця, і сума індексації у вересні 2015 року мала становити:

$$1378 \text{ грн} \times 75,8\% = 1044,52 \text{ грн.}$$

У вересні 2015 року підвищення зарплати становило:

$$6000 \text{ грн} - 5300 \text{ грн} = 700 \text{ грн.}$$

Тому в цьому місяці мали визначити фіксовану суму індексації:

$$1044,52 \text{ грн} - 700 \text{ грн} = 344,52 \text{ грн, і вересень 2015 року став базовим місяцем.}$$

Але з лютого 2016 року працівника виникає право на поточну індексацію, яку виплачують разом із раніше визначеною фіксованою сумою. Як бачимо, у цьому випадку Мінсоцполітики дотримується класичного варіанта. Тож незрозуміло, чому в Мінсоцполітики такий вибірковий підхід до проведення індексації та чим це продиктовано.

Як зазначено вище, ст. 58 Конституції України передбачає, щодія нормативно-правового акта в часі розпочинається з моменту набрання цим актом чинності, якщо тільки зворотна дія в часі не

передбаченим актом (*див.* рішення КСУ від 09.02.1999 р. № 1-рп/99). Тобто зміни, унесені постановою КМУ від 09.12.2015 р. № 1013 до Порядку № 1078, набули чинності 15.12.2015 р., а застосовуються вони з 1 грудня 2015 року. Тому оновлені норми Порядку № 1078 не можуть застосовуватися до подій, що сталися раніше цієї дати.

Отже, не можна змінити правила обчислення індексації за періоди до грудня 2015 року. Нові правила застосовують із моменту настання відповідної події (підвищення окладу, прийняття на роботу чи переведення) після 1 грудня 2015 року. Госпрозрахункові підприємства можуть не керуватися коментованим листом, а натомість можуть визначити порядок проведення індексації в колдоговорі, але не нижче норм, передбачених Порядком № 1078.

Світлана ЛІСТРОВА, незалежний експерт

Інформація підготовлена за підтримки Кричун П.М.
та консалтингової компанії [TCGCONSULTING](http://TCGCONSULTING.com)
(власники видання «Справжня Бухгалтерська Газета»
та сайту buhgazeta.com.ua)